

STRATEŠKI NAČRT
Slovenskega narodnega gledališča
Nova Gorica
2016–2020

Avtorica: Neda Rusjan Bric, direktorica, v. d.

Nova Gorica, novembra 2015

Vsebina

1	POSLANSTVO JAVNEGA ZAVODA	3
2	STRATEŠKI CILJI	4
2.1	Strateška razvojna področja	4
2.2	Skladnost strateških razvojnih področij s cilji Nacionalnega programa za kulturo	7
3	UMETNIŠKA VIZIJA.....	9
3.1	Kreativna ekipa umetniških sodelavcev	9
3.2	Igralski ansambel	10
3.3	Režiserji.....	10
3.4	Repertoarna politika v letih 2016 – 2020	11
3.5	Druge uprizoritvene umetnosti	12
3.6	Mednarodno sodelovanje	13
3.7	Festival.....	14
3.8	Vzgojno izobraževalni program	14
4	POSLOVNO UPRAVLJANJE	16
4.1	Kadrovsko načrtovanje	16
4.2	Trženje in prepoznavnost	18
4.3	Tehnična opremljenost.....	19
4.4	Prostorska problematika	19
5	ZAKLJUČEK.....	21

1 POSLANSTVO JAVNEGA ZAVODA

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica (v nadaljevanju SNG Nova Gorica) je tretje, najmlajše slovensko nacionalno gledališče, ki je nastalo s statusnim preoblikovanjem in preimenovanjem Primorskega dramskega gledališča. To je bilo kot naslednik pol-profesionalnega Goriškega gledališča ustanovljeno leta 1969 z namenom, da »omogoča profesionalno in kakovostno umetniško produkcijo, v največji meri dostopno občinstvu, in opravlja vlogo slovenskega **kulturnega žarišča na zahodu Republike Slovenije**. Poslanstvo zavoda je trajno izvajanje in posredovanje programov in projektov na področju uprizoritvenih umetnosti v lokalnem, regionalnem in mednarodnem prostoru.«

Nova Gorica, ustanovljena umetno, kot **najmlajše mesto** takratne Jugoslavije, mesto, ki bo »svetilo čez mejo«, kot so si takrat zamislili njegovi snovalci, ima danes drugačno vlogo kot takrat, ampak zato nič manj pomembno. Še vedno je mesto na meji, z vsemi pozitivnimi in negativnimi dejavniki, ki jih to dejstvo prinaša. Prav zato je vloga mesta in vrhunske kulturne institucije v njem lahko – in mora biti – izjemnega pomena za naše okolje in čas, v katerem živimo. Danes, v obdobju evropskih povezav, meje padajo, mi, ki živimo ob njih, pa vemo, da velikokrat žal samo na videz. Resnične meje so v glavah, srcih in dušah ljudi na obeh straneh, in te potrebujejo desetletja, včasih celo stoletja, da se raztopijo, saj krivice in bolečine, ki so si jih ljudje zadali, bledijo zelo počasi. Kdo, če ne umetnost, lahko pri tem najbolj pomaga? Naše trdno prepričanje je, da je za ta proces najpomembnejše spoznavanje kultur, zgodb, zgodovine in tudi poznavanje različnih interpretacij le-te. In da je prav v današnjem času približevanje najbolj mogoče in na obeh straneh zaželeno.

Zato vidimo nadaljnji razvoj gledališča v duhu **povezovanja**: najprej s sosednjo Gorico, s katero smo neločljivo povezani, s celotnim primorskim območjem, s slovensko prestolnico, da bo še bolje spoznala zahodni del svojega ozemlja, in seveda z Evropo in s svetom, katerega neločljivi del je vsak od nas.

SNG Nova Gorica je največja primorska umetniška institucija, ki zaposluje 74 oseb in ima letni proračun okrog tri milijone evrov. Pomen SNG Nova Gorica je izjemen ne samo za primorsko regijo, ampak za celotno slovensko kulturo in umetnost, predvsem zaradi naslednjih dejstev:

- gre za edino nacionalno gledališko hišo v zahodnem delu države;
- je največji javni zavod s področja kulture in umetnosti v Novi Gorici;
- stavba SNG Nova Gorica je bila po načrtih Vojteha Ravnikarja zgrajena leta 1994 in opremljena s takrat najmodernejšo odrsko tehnologijo, leta 2011 pa še infrastrukturno dopolnjena z novo malo dvorano – nedvomno gre za eno najlepših gledaliških hiš ne samo v Sloveniji, ampak tudi v Evropi;
- SNG Nova Gorica ima pomembno vlogo v zgodovini in prihodnosti slovenskega naroda – nekdanj kot branik slovenskega jezika, samostojnosti in neodvisnosti na zahodu države, zdaj in v prihodnje pa čedalje bolj kot prostor čezmejnega uveljavljanja znotraj Evrope;
- pomeni možnost za ustvarjalno delo na visoki ravni za kreativno ambiciozne dramske igralce in druge gledališke ustvarjalce iz celotne Slovenije.

2 STRATEŠKI CILJI

2.1 Strateška razvojna področja

Vzdržno in realno načrtovanje je eden glavnih ciljev vodstva SNG Nova Gorica v prihodnjem petletnem obdobju. Do leta 2020 želimo doseči naslednje cilje:

- 450 000 evrov lastnih prihodkov,
- 15 odstotkov lastnih prihodkov,
- 200 lastnih predstav letno (doma in na gostovanjih),
- 2600 abonmentov letno (odraslih, mladine in otrok),
- 4 premiere na velikem odru in 4 na malem odru

Lastni prihodek se že sedaj giblje okoli 400 000 evrov letno, z naslednjimi **ukrepi** pa ga nameravamo še povečati:

- več sponzorskih sredstev v bolj raznolikih oblikah sponzorstva,
- oddaja dvorane za komercialne prireditve,
- višje cene vstopnic premiernih predstav,
- ukrep, ki pa je odvisen od zmožnosti Ministrstva za kulturo, da uresniči cilj iz Nacionalnega programa za kulturo 2014-2017 (predviden sicer za po letu 2017), je odkup poslovnih prostorov v rotundi gledališča in njihovo donosno oddajanje najemnikom, ki bodo spoštovali načela vsebinske povezanosti lastne dejavnosti s kulturnim poslanstvom gledališča in pričakovanja obiskovalcev kulturnih prireditev.

Obdobje izvedbe prvega cilja: 2018-2020

Kazalnik prvega cilja: doseženih 450 000 evrov lastnih prihodkov najkasneje do leta 2020.

Če bo dosežen prvi cilj, bo tudi drugi, **15 odstotkov lastnih prihodkov**. Ta cilj namreč realno predvideva zmanjševanje javnih sredstev, ki se napoveduje iz leta v leto. Cilj 15 odstotkov lastnih prihodkov kaže, da se zavedamo pomena javnega financiranja in obenem ne želimo biti povsem odvisni od njega, vključuje pa tudi zavezo za skrbno nadziranje odhodkov. **Ukrepi**, s katerimi bomo dosegli zastavljeni cilj, so predvsem naslednji:

- povečanje sponzorskih sredstev,
- povečanje lastnih prihodkov iz naslova prodaje vstopnic in abonmajev,
- pričakovano oziroma napovedano zmanjšanje proračunskih sredstev in posledično večji delež lastnih prihodkov

Obdobje izvedbe drugega cilja: 2018-2020

Kazalnik drugega cilja: doseženih 15 % lastnih prihodkov v skupnem proračunu SNG Nova Gorica najkasneje do leta 2020.

Tretji cilj, **200 lastnih predstav letno**, je prav tako realno uresničljiva naloga. V minulih letih smo sicer število 200 odigranih predstav letno že presegli, vendar moramo spričo porasta koprodukcijskih predstav upoštevati korekcijski faktor – sorazmerno razdelitev števila odigranih koprodukcijskih predstav med koprodukcijskimi partnerji.

Ob upoštevanju korekcijskega faktorja je bilo dejansko število odigranih predstav v letu 2012 164, v letu 2013 148,5, v letu 2014 192 (po večletnih kadrovskih težavah se je ponovno vzpostavila stabilna redna zaposlitev na delovnem mestu organizacije programa dela). Seveda smo pri tej postavki omejeni ne samo s številom dni v letu, ko je mogoče izvajati predstave, ampak tudi s kadrovsko kapaciteto: v SNG Nova Gorica se ob pridobitvi novega prizorišča v letu 2011 niso povečala ne programska sredstva ne število zaposlenih, nasprotno, programska sredstva so se znižala za več kot 20%, število zaposlenih pa s 78 na 74.

Ob tem moramo posebej izpostaviti še dvoje okoliščin:

- SNG Nova Gorica deluje v primerjavi z drugimi slovenskimi gledališči v mestu, ki ima najmanj prebivalcev, zato polovico programa odigra na gostovanjih po Sloveniji (to pomeni za zaposlene večjo obremenitev kot delo v matični hiši),
- SNG Nova Gorica poleg programa lastnih predstav premiernih uprizoritev in ponovitev iz minulih let organizira še gostovanja drugih gledaliških predstav različnih zvrsti (dramskih, lutkovnih, plesnih, glasbenih, uličnih itd.), pedagoške dejavnosti (Amaterski mladinski oder, vodeni ogledi gledališča, igralnice za najmlajše, pogovori o predstavah idr.) ter soorganizira kulturne nekomercialne prireditve (tradicionalno Festival VIZIJE, amaterski abonma Nedeljska gledališka srečanja, proslave MONG idr.).

Obdobje izvedbe tretjega cilja: 2016-2020

Kazalnik tretjega cilja: doseženih 200 lastnih uprizoritev letno vsako leto do leta 2020. Še sprejemljiv kazalnik tretjega cilja: doseženih 200 lastnih uprizoritev najmanj v dveh letih v obdobju 2016–2020.

Četrty cilj, **2600 abonmentov letno** (odraslih, mladine in otrok, vključno z abonmajema Goriški vrtiljak na dislociranih prizoriščih v Desklah in Kanalu ter Šempetru pri Gorici), je ambiciozen, a realen cilj glede na podatek, da je bilo v sezoni 2015/16 prodanih skupaj 2465 abonmajev.

VRSTA ABONMAJA	število abonmentov
redni abonma (sreda, četrtek, petek, sobota)	486
abonma premiera	114
abonma veliki oder	43
abonma mali oder	11
abonma nedelja	279
abonma konto	85
abonma Goriški vrtiljak v SNG Nova Gorica	792
abonma Goriški vrtiljak Deskle – Kanal	203
abonma Goriški vrtiljak Šempeter pri Novi Gorici	307
abonma Nedeljska gledališka srečanja (ljubitelske skupine)	145
SKUPAJ	2465

Cilj SNG Nova Gorica je večanje števila prodanih abonmajev za odrasle profesionalne predstave, ki si jih bodo ogledovali tudi srednješolci in študentje. Doslej posebnih abonmajev za srednješolce in študente nismo razpisovali (izjemoma precej neuspešno v sezoni 2010/2011), saj so si srednješolci ogledovali predstave v organiziranih skupinah v času

pouka, študentska populacija Univerze v Novi Gorici pa ne daje posebej prepoznavnega mestnega utripa.

Zastavljeni cilj bomo dosegli z naslednjimi **ukrepi**:

- kakovosten, raznolik, komunikativen program,
- preoblikovanje promocijske akcije »Face teater«, ki smo jo uvedli v sezoni 2015/16, spričo zmanjšanja organiziranih srednješolskih obiskov predstav v času pouka v ugodne abonmaje za srednješolce in študente po principu abonmaja konto,
- aktivne in opazne promocijske akcije,
- skrb za aktualne abonente (pozornost pri razporejanju predstav, dodatne ugodnosti).

Abonmaji Goriškega vrtiljaka so izjemno dobro zasedeni, zato bo naš cilj ohraniti doseženo raven popularnosti obiska gledaliških predstav za najmlajše. Zastavljeni cilj bomo dosegli:

- z izborom kakovostnih predstav,
- skrbjo za ustrezen raspored abonmajskih predstav,
- prijaznostjo do abonentov (celoletno izvajanje nagradne igre za ustvarjalce likovnih izdelkov na temo posameznih predstav, zaključna razstava izbora likovnih izdelkov, zaključna darilna predstava).

Abonma Nedeljska gledališka srečanja je abonma izbranih ljubiteljskih predstav (izbor pripravijo strokovne službe JSKD); abonente z različnimi akcijami in popusti spodbujamo tudi k ogledu profesionalnih gledaliških predstav.

Obdobje izvedbe četrtega cilja: 2020

Kazalnik četrtega cilja: doseženih 2600 prodanih abonmajev letno do leta 2020.

Peti cilj je **štiri premiere na velikem odru in štiri na malem odru** letno, kar se je v minulih letih izkazalo za največ, kar lahko izvedemo s pričakovanimi programskimi sredstvi in obstoječo kadrovsko strukturo ob vseh ostalih dogodkih (gostujočih dramskih, lutkovnih, plesnih, glasbenih, uličnih idr. predstavah, pedagoški dejavnosti ter soorganiziranju kulturnih nekomercialnih prireditev).

Od preselitve novogoriškega gledališča v novo matično hišo (leta 1994) je v 21 sezonah nastalo 147 premiernih uprizoritev, kar pomeni 7 na sezono; do pridobitve malega odra (leta 2011) je bilo število premiernih uprizoritev na sezono povprečno 6,5 predstave, po pridobitvi malega odra pa 8,3. Vendar moramo pri tem izpostaviti, da je bilo do pridobitve malega odra med 103 uprizoritvami 17 koprodukcijskih (sezona 1994-2011), nato pa med 51 premiernimi uprizoritvami kar 16 koprodukcijskih (sezona 2011-2016), kar pomeni, da je delež koprodukcijskih uprizoritev v zadnjem obdobju bistveno narasel.

Koprodukcijske uprizoritve imajo pozitivne in negativne učinke, ki se od predstave do predstave kažejo različno, na splošno pa lahko ocenimo, da z večanjem produkcije na račun koprodukcijskih uprizoritev gledališče pridobiva možnosti za čim bolj raznolik program predstav, hkrati pa to seveda pomeni veliko logistično obremenitev. K raznolikosti programa prispevamo tudi s povečanjem izmenjav predstav z ostalimi gledališči in tako

dosežemo večjo eksploatacijo lastnih predstav (kar je sicer med drugimi tudi pozitiven učinek koprodukcijskih uprizoritev). Poleg načrtnega vključevanja predstava v abonma Veliki oder in abonma Mali oder bomo stremeli tudi k vključevanju predstav v redne abonmaje (ob izbirnih predstavah tudi izbrana gostujoča predstava za vse redne abonmaje). Seveda pa pomenijo koprodukcije tudi sorazmerno delitev stroškov med koproducente, kar pozitivno vpliva na likvidnostni in splošni finančni položaj javnega zavoda. Pri koprodukcijah bomo zato v prihodnje še sodelovali, vendar preišljeno in argumentirano.

Izven abonmajskega programa premiernih uprizoritev (najmanj 5 na sezono) bomo uprizarjali tudi predstave za otroke in mladino (največ 1 na sezono), plesno dramske koprodukcije (največ 1 na sezono), eksperimentalne uprizoritve, tudi v obliki koprodukcij z NVO (največ 1 na sezono).

Obdobje izvedbe petega cilja: 2016-2020

Kazalnik petega cilja: doseženih osem premierskih uprizoritev na sezono (štiri na velikem in štiri na malem odru) vsako leto do leta 2020.

Cilj vodstva je, da SNG Nova Gorica do leta 2020 postane opazno pomembnejša, uglednejša in vplivnejša slovenska kulturna institucija, kot je danes.

2.2 Skladnost strateških razvojnih področij s cilji Nacionalnega programa za kulturo

Resolucija o nacionalnem kulturnem programu 2014–2017 (sprejeta 27.11.2013, objavljena 3.12.2013) poudarja na področju uprizoritvenih umetnosti »vzpostavitev kvalitetnega in učinkovitega okolja za vrhunsko produkcijo in posredovanje na področju uprizoritvenih umetnosti, dvig njihovega ugleda ter večja dostopnost do javnih kulturnih dobrin.« Ob temu ugotavlja, da je slovensko gledališče »tradicionalno eno najmočnejših in najprodnostnejših področij v slovenski umetnosti, zato so cilji in ukrepi usmerjeni v ohranitev in krepitev njegove vloge tistega področja ustvarjalnosti, ki slehernika nagovarja in spodbuja k refleksiji«.

Med zastavljenimi cilji bo SNG Nova Gorica v obdobju 2016-2020 zasledovalo predvsem naslednja dva: povečati dostopnost kakovostne gledališke produkcije in v okviru svojih možnosti prispevati tudi k večjemu obsegu vrhunske produkcije na področju sodobnega plesa. Cilja bomo uresničevali z naslednjimi **ukrepi**:

- Števila premier ne bomo povečevali, ampak si bomo prizadevali za povečanje števila ponovitev posameznih predstav (povprečno najmanj 20 ponovitev).
- Prizadevali si bomo za koprodukcijska sodelovanja z drugimi javnimi zavodi in NVO v okviru ocene možnosti optimalnega logističnega obvladovanja koprodukcijskega procesa.
- Načrtno bomo vključevali gostujoče predstave v abonmajsko ponudbo tudi v rednih abonmajih.

- Krepili bomo že vzpostavljene partnerske odnose v tujini in si prizadevali vzpostaviti nove ter načrtno slediti razpisom posameznih mednarodnih festivalov, tako bomo poskušali omogočiti, da se bodo najbolj kakovostne predstave lahko predstavile tudi v tujini.
- Ob finančni podpori MONG bomo stremeli k vključevanju plesnih ali plesno-dramskih koprodukcij v izvenabonmajski program ter organiziranju gostovanj plesnih predstav.

Resolucija postavlja za cilj tudi ohranitev kakovosti ob postopnem zmanjševanju števila zaposlenih v javnem sektorju v kulturi (za 1 odstotek na letni ravni), pri čemer kot področje zmanjšanja števila zaposlenih za nedoločen čas vidi v tistih delovnih mestih, na katerih je to smiselno zlasti z vidika kakovostnega umetniškega ali strokovnega razvoja. Dejavnost SNG Nova Gorica je tako obsežna, da dodatnega zmanjševanja števila zaposlenih ne prenese, bo pa v prihodnje uvajalo prakso projektne zaposlovanja – v primeru slednjega bo dajal izrazito prednost samozaposlenim, seveda ob obvezni prisotnosti strokovne presoje.

3 UMETNIŠKA VIZIJA

Temeljni namen gledališča je ustvarjati kakovostne in vrhunske gledališke predstave. SNG Nova Gorica je kot naslednik Primorskega dramskega gledališča zavezano ustvarjanju dramskih predstav, ker pa je edino profesionalno gledališče v regiji želi v izvenabonmajskem programu ponuditi občinstvu predstave tudi drugih zvrsti, bodisi kot lastno produkcijo ali koprodukcijo bodisi z organiziranjem gostovanj predstav drugih zvrsti (lutkovnih, plesnih, glasbenih, multimedijskih, uličnih idr.) domačih in tujih gledališč ali gledaliških skupin.

Repertoarni načrt bo izveden po naslednjih načelih:

- oblikovati ambiciozen, atraktiven in hkrati komunikativen program predstav,
- vzpostaviti kakovostne razmere za delo in dobre medsebojne odnose znotraj gledališča,
- izbira repertoarja, ki bo omogočal napredovanje igralskega ansambla in s tem kontinuiran napredek vseh njegovih članov,
- realizacija projektov, ki prinašajo novo razmišljanje in nove vrednote,
- povezovanje z umetniki z različnih polj umetnosti (vizualni umetniki, glasbeniki, plesalci ...),
- z rednim usposabljanjem tehničnega osebja še izboljšati kakovost tehničnih storitev in možnosti za kakovostno ustvarjanje,
- s primernim repertoarjem vzdrževati razmerje med kulturnim izročilom in novostmi iz slovenskega in svetovnega prostora,
- z gostovanji v Sloveniji in tujini predstavljati lastno umetniško produkcijo,
- z organizacijo gostovanj slovenskih in tujih gledališč poskrbeti za predstavitev umetniške produkcije različnih gledaliških hiš in izmenjavo različnih kreativnih pristopov,
- programsko in poslovno sodelovanje z drugimi gledališkimi institucijami: z Gledališčem Koper in SSG Trst, ki sodita v skupni primorski prostor, ter z drugimi nacionalnimi in lokalnimi institucijami po vsej Sloveniji,
- skrb za kulturno vzgojo mladih, zlasti tesno sodelovanje z gledališko gimnazijo in Univerzo v Novi Gorici,
- sodelovanje s slovenskimi kulturnimi organizacijami v zamejstvu in tujini,
- omogočati uporabo prostorskih in tehničnih zmogljivosti zavoda tudi za druge kulturne prireditve v mestu in občini in se tako dejavno vključevati v kulturno življenje lokalne in širše skupnosti,
- iskanje možnosti za koprodukcije doma in v tujini, ki bodo omogočile izvedbo večjih produkcij, ki jih sami z lastnimi kadrovske in finančnimi viri ne bi mogli realizirati,
- umestitev gledališča in njegove produkcije v mednarodni prostor, kjer je bilo SNG Nova Gorica nekoč že navzoče, po obdobju drugačne usmeritve vodstva gledališča (2009-2012) pa se ta segment zadnja leta postopoma znova vzpostavlja.

3.1 Kreativna ekipa umetniških sodelavcev

Ena ključnih in najpomembnejših nalog, ki jih je v naslednjih letih treba uresničiti, je **večja prepoznavnost gledališke hiše** same, njenih predstav in ustvarjalcev. To je moč doseči le z vrhunsko kvaliteto predstav, vabljenjem že uveljavljenih in občinstvu znanih režiserjev,

še bolj pa s privabljanjem novih, goriškemu občinstvu neznanih obrazov: tako režiserskih kot igralskih.

Za dobro in kreativno umetniško delovanje ni pomembno le dobro sodelovanje z ansamblom, ampak tudi s **kreativno ekipo** dramaturgov. V SNG Nova Gorica to kreativno jedro sestavljajo dve dramaturginji in lektor, obenem priznani dramski pisec in prevajalec.

3.2 Igralski ansambel

Ena najpomembnejših nalog vsakega gledališča je **velika motiviranost igralskega ansambla**. Ta je v SNG Nova Gorica sestavljen iz starejših, že uveljavljenih igralcev, in mladih, ki prihajajo iz akademije in šele začenejo svojo gledališko pot. Ena večjih težav je dejstvo, da je za mlade novogoriško gledališče zaželena destinacija na začetku njihove gledališke poti, ko si nabirajo prepotrebne izkušnje, čez nekaj let pa zlasti za zelo dobre postane le odskočna deska za pot v prestolnico in zato ob prvem resnem vabilu »pobegnejo« v Ljubljano, kjer imajo na voljo večjo paletu možnosti za ustvarjanje: od igranja na radiu, televiziji, v neodvisnih produkcijah itd. Tega najbrž nikoli ne bo mogoče povsem spremeniti, vendar si bomo prav zato prizadevali čim bolj preprečiti »pobeg« dobrih, odličnih igralcev, ki so se tu umetniško izoblikovali in so nemara zaradi pomanjkanja izzivov nazadnje odšli.

To bi poskusili doseči na dva načina:

- Najpomembneje je, da imajo igralci v svoji gledališki hiši dovolj **kvalitetnega** dela! S tem bomo mladim igralcem omogočili čim boljše počutje v gledališču in v mestu samem. Večja prepoznavnost gledališča in njih samih ter vključenost v okolje tudi na drugih področjih jih bosta mestu približali in jim omogočili boljše spoznavanje in vklapljanje v goriški, primorski milje, ki se jim bo s tem tako priljubilo, da bodo z veseljem ostali. Prav tako je pomembno, da se igralcem omogoči bolj kakovostno bivanje, sprva v primernih stanovanjih, ki so v lasti gledališča, kasneje pa bi jim s pomočjo občine ponudili pomoč pri iskanju rešitev za najem ali nakup lastnih stanovanj.

- Če ima gledališče zdravo, odlično in nadarjeno jedro stalnih, v okolje vpetih igralcev, se po drugi strani lahko začne delo z **mladimi**, nenehno menjajočimi se igralci, ki prihajajo in odhajajo po njihovih in naših potrebah. Repertoar se tako bogati, vedno novi obrazi pa so za tako majhno skupnost in stalno občinstvo odlična prevetritev in dobrodošla sprememba. Gledališče lahko tako postane delavnica, laboratorij, odskočna deska za nove talente, kar je dobra naložba zanje in za ustanovo samo. Vendar je vse to mogoče le ob homogenem jedru stalnih igralcev, ki so močno motivirani in odprti tako za spremembe kot nove obraze.

3.3 Režiserji

Poklic režiserja je bil pred sto leti v primerjavi s sedanostjo naravnost obroben. Prevladovalo je »gledališče igralca«, ki je režiserja potreboval bolj kot urejevalca odrskega prometa. Kasneje se je trend diametralno obrnil in režija je danes eden najpomembnejših segmentov pri ustvarjanju gledališča. Ni dobrega režiserja brez dobrih igralcev in nasprotno: dobrega igralca ustvari tudi režiser. Zato je za institucijo s stalnim ansamblom izjemnega pomena, kdo z njim dela.

K sodelovanju želimo režiserje in druge ustvarjalce povabiti na način, ki bo zanje čim bolj stimulativen. **Izbor besedil in projektov** bomo pripravili skupaj z ekipo kreativnih sodelavcev, hkrati pa dali možnost pri izbiri besedil tudi režiserjem, saj želimo s tem doseči njihovo večjo vpetost v vse segmente pri nastajanju predstave.

Želimo si, da bi v SNG Nova Gorica delali režiserji, ki jih ansambel pozna in ima z njimi pozitivne izkušnje, občinstvo pa je njihove predstave dobro sprejelo. Poleg tega pa je nadvse pomembno, da bi v gledališče pripeljali **nove oblike**, tako tiste srednje generacije, ki v tem gledališču še niso delali, kakor čisto sveže iz akademije. Tem bomo posvetili še posebno pozornost, saj mislimo, da je dolžnost gledališč, da jim pomagajo, jih usmerjajo, jim dajejo na voljo možnosti in znanje, ki ga imajo. Vse prevečkrat smo lahko pričali temu, da so mladi režiserji, ko pridejo z akademije, prepuščeni samim sebi in svoji iznajdljivosti, s tem pa tudi ves igralski ansambel njihovi neizkušeni: posledice so nezadovoljstvo pri vodstvu gledališča, pri občinstvu, igralci pa upravičeno zavračajo, da bi znova sodelovali z njimi. Sami režiserji so zato zaradi prvih neuspehov, ne zgolj po lastni krivdi, večkrat obsojeni na nedelo.

K sodelovanju si bomo prizadevali povabiti tudi režiserje iz tujine, saj si želimo, da se ansambel sreča s čim bolj različnimi pristopi k ustvarjanju predstav, kar bogati tako igralce kot občinstvo.

3.4 Repertoarna politika v letih 2016 – 2020

SNG Nova Gorica ima na voljo veliki in mali oder, veliko in malo dvorano. Repertoar bo zato razdeljen na »velike« produkcije, ki bodo nastajale po besedilih slovenske in tuje dramatik, ter na manjša, komorna dela, primerna za malo dvorano, ki omogoča bolj intimno igro in večjo bližino gledalcev.

Na **velikem odru** bodo na sporedu štiri predstave domače produkcije, uprizarjali pa bomo tako dela klasičnih kot sodobnih avtorjev pod vodstvom režiserjev, ki jih občinstvo že pozna, in uveljavljenih režiserjev, ki v SNG Nova Gorica še niso delali, so pa v slovenskem prostoru prepoznavni in močni.

Mali oder je za gledališče odlična pridobitev in prostor za drugačne vrste predstav: predvsem je idealen za eksperiment, iskanje novih možnosti in drugačnih načinov uprizarjanja, poligon za preizkušanje mladih režiserjev, nova iskanja in odmik od že uveljavljenih estetik. Poleg vsebin, ki so mogoče bolj zanimive za mlado ali gledališko zahtevnejše občinstvo, bi na malem odru postavljali tudi bolj komorne predstave z manjšim številom nastopajočih, ki bi črpale iz zakladnice primorske zgodovine in slovenskega kulturnega izročila in bi bile primerne za gostovanja na manjših odrih po Sloveniji, po vsebini in estetiki pa bi bile bližje preprostim ljudem, za katere je siceršnja gledališka produkcija prezahtevna in zato nezanimiva. Prepričani smo, da se dá tudi temu občinstvu približati gledališče na ustrezni kakovostni ravni in ne le s komercialnim kičem slabe kakovosti.

Poleg tem, ki bodo rdeča nit posameznih sezon, in izbire repertoarnih postavk v skladu z njimi, bi želeli v vsakem letu na repertoar uvrstiti tudi dogodek, ki bo **na področju slovensko-**

italijanskih odnosov deloval izrazito povezovalno. Za teme, osebnosti, dogodke ... ki zadevajo obe Gorici, okolico in obmejno območje, bomo uporabili različne forme, kakršne so predstava, »proslava«, recital ... K sodelovanju bomo vsekakor poskusili pritegniti institucije onkraj meje, tako italijanske kot tiste slovenskih zamejcev (Gledališče Verdi, Kulturni dom Lojze Bratuž, Slovenski kulturni dom, Pokrajinski muzeji, fundacije ...) in jih realizirati v kakršnikoli obliki koprodukcije: bodisi s sodelovanjem italijanskih igralcev bodisi s finančnim prispevkom, muzejsko dokumentacijo idr. Prvi primer tovrstnega sodelovanja je projekt *Umetnost bivanja*, posvečen Maksu Fabianiju ob 150-letnica rojstva (2015).

Primeri povezovalnih vsebin po letih:

2016 – **Jožef Tominc / Giuseppe Tominz (150-letnica smrti)**, rojen v Gorici leta 1790, umrl leta 1866 na Gradišču, eden najvidnejših bidermajerskih portretistov, avtor večine portretov takratnih goriških velikašev in slik, ki so danes na ogled v goriških muzejih in palačah;

2017 – **Carlo Goldoni (310-letnica rojstva)**, rojen leta 1707 v Benetkah, umrl leta 1793 v Parizu, italijanski pesnik in dramatik, komediograf, »italijanski Molière«, malo znano dejstvo je, da je v mladosti živel v Gorici pri družini Lanthieri, kjer je bil njegov oče zdravnik, pisal in prirejal je igre ter lutkovne predstave uprizarjal v goriških palačah in na Lanthierijevem lovskem dvorcu Zemono, o čemer obstajajo zapisi in dokumenti, ki niso bili uporabljeni, sploh ne v gledališču, področju, na katerem je deloval;

2017 – **70 let Nove Gorice**, postavitve meje na cono A in cono B po Morganovi črti, ki je Gorico odrezala od zaledja, kar je botrovalo nastanku novega mesta, imenovanega Nova Gorica,

2018 – **100 let od konca prve svetovne vojne**, soška fronta, porušena Gorica.

3.5 Druge uprizoritvene umetnosti

SNG Nova Gorica je javni zavod, ki se v ukvarja predvsem z dramskim gledališčem. Glede na potencial bogate infrastrukture pa lahko postane **osrednja kulturna ustanova** v mestu in okolici, ustanova, ki bi združevala še druge uprizoritvene umetnosti: lutkovno, glasbeno gledališče, balet in sodobni ples, ulično gledališče, organizacijo festivalov ter vse mejne oblike gledaliških praks, ki črpajo z drugih področij ustvarjanja oziroma ustvarjalno uporabljajo nove tehnologije – kakor je navedeno tudi v Lokalnem programu za kulturo Nove Gorice.

Ples in film

Glede na to, da novogoriški Kulturni dom ustrezno pokriva področje glasbe, bi v SNG Nova Gorica poleg že dobro utečenega programa uličnega gledališča (gostovanje festivala Ana Desetnica) podprli zlasti področji sodobnega plesa in filma, ki sta na novogoriškem območju zelo razviti. Prepričani smo, da bi ta »vsestranskost« samo povečala zanimanje za gledališko ustvarjanje in hišo naredila bolj privlačno tudi za plesno občinstvo.

Sodobni ples je v Novi Gorici in okolici tradicionalno precej močno razvit. Obstaja nekaj plesnih šol različnih zvrsti, vendar trenutno na umetniškem področju sodobnega plesa prevladuje M&N Dance Company, ki pripravlja plesne predstave na visoki profesionalni ravni. Mlada ustvarjalca in ustanovitelja skupine, Nastja Bremec in Mihal Rynia, sta po šolanju v Rotterdamu in sodelovanju s številnimi evropskimi skupinami ustanovila svojo skupino, ki deluje v Novi Gorici in z velikim uspehom gostuje po Evropi. Že doslej sta sodelovala s SNG Nova Gorica, bodisi kot koreografa ali nastopajoča, v prihodnje pa bi si želeli, da bi bilo njuno delo še bolj povezano s to gledališko hišo. Za svoje predstave prirejata zelo obiskane avdicije, ki se jih udeležijo ustvarjalci z vsega sveta. V repertoarju SNG Nova Gorica bi jima želeli nameniti eno (ko)produkcijo v vsaki sezoni in njuni skupini tako omogočiti visoke tehnične standarde, ki jih lahko ponudi gledališče.

Poleg domače produkcije bi nadaljevali z pred leti že dobro vpeljano prakso gostovanj Opere in baleta Ljubljana in Maribor ter drugih institucij s plesnega področja.

Filmsko področje je najmočnejše zastopano in poudarjeno v sosednji Gorici, kjer imajo med drugim močan poletni filmski festival, v Novi Gorici pa se uveljavlja poletni kino, posvečen domačinu, pokojnemu Silvanu Furlanu, direktorju Slovenske kinoteke in velikemu filmskemu poznavalcu. Žal Nova Gorica nima primernih razmer za kvalitetnejše filmsko delovanje, saj nima niti ustreznih, tehnično sodobnih kinodvoran. Kar tri odlično opremljene dvorane pa so v Gorici; Visoka šola za umetnost je že poiskala načine za sodelovanje s podjetjem KINOMAX, lastnikom dvoran. V njihovi bližini delujeta še videmska univerza s filmsko študijsko smerjo in Hiša filma ter odlična Mediateka in društvo Kinoatelje, ki smo ga k sodelovanju pritegnili že v predstavi o goriški filmski in gledališki igralki Nori Gregor. Njihovo strokovno znanje bi lahko uporabili za **filmske večere** v SNG Nova Gorica, ki bi jih prirejali **v skladu s tematiko posamezne sezone** in glede na vsebino repertoarnih predstav le-te. Hkrati bi bil to še eden od povezovalnih momentov s sosednjo Gorico, saj bi tako lahko pridobili tudi italijansko občinstvo. V italijanskih kinematografih namreč filme sinhronizirajo v italijanščino, kar je za filmske sladokusce pomanjkljivost, saj se tako izgubi eden od poglobitvenih delov filmske igre, igralčeva glasovna interpretacija. S podnapisi bi poskrbeli tudi za **promocijo slovenskega filma**, ki je pri naših sosedih žal še precej neznan.

3.6 Mednarodno sodelovanje

Sodelovanje z institucijami iz drugih držav in **uveljavljanje v mednarodni javnosti** je danes izjemno pomembno.

Mednarodno sodelovanje je koristno iz več razlogov:

- **pridobivanje pomembnih izkušenj v tujini**, kar lahko za gledališče in ves umetniški ansambel pomeni veliko priznanje kakovosti dela, dvig samozavesti, okrepitev medsebojnih odnosov in ekipnih prizadevanj in s tem večjo motivacijo za nadaljnje dobro delo;
- **pridobivanje evropskih finančnih sredstev**, ki dvigujejo vrednost in povečujejo možnosti produkcij, ki jih z lastnimi sredstvi ne bi mogli izpeljati,
- **obogatitev repertoarja** z vsebinami in odnosi, ki zadevajo širše evropske in svetovne kulture in s tem širjenje obzorij duha v ansamblu in pri gledalcih,
- z uspešnimi mednarodnimi gostovanji se širi poznavanje slovenske kulture v tujini.

3.7 Festival

Kakor je pomembno, da gledališče predstavlja svoje delo v tujini, je pomembno tudi domači javnosti približati produkcijo **tujih umetniških hiš**. V Novi Gorici je pred leti obstajal močan in prepoznaven festival Goriško srečanje malih odrov, kasneje Srečanje gledališč Alpe Jadran, ki so ga obiskovali gledalci in selektorji iz vse nekdanje države. Čas je, da poskusimo vzpostaviti nov festival, na drugačnih temeljih, kot je bil omenjeni, a vendar nosilec raznovrstnih tujih in domačih predstav, ki bi razširjale obzorja mladih dijakov in študentov, pa tudi starejšega občinstva z obeh strani meje. V tem kontekstu bi poskusili dobiti sogovornike tudi v Gorici in bi tako s skupnimi močmi in finančnimi sredstvi povezovalno delovali med ljudmi obeh mest. Volja za to in začetki pogovorov na obeh straneh so prisotni že danes. V letu 2017 bomo na primer pristopili k soorganizaciji pomembnega italijanskega plesnega festivala, ki ga bo gostila sosednja Gorica, izpeljali pa ga bomo v štirih hišah: Teatro Verdi, Kulturni dom Gorica, Kulturni dom Nova Gorica in SNGNG.

3.8 Vzgojno izobraževalni program

V SNG Nova Gorica že leta uspeva program za mlade gledališčne amaterje, **Amaterski mladinski oder**, ki ga je več kot 35 let vodil režiser, po njegovi upokojitvi je na njegovem delovnem mestu zaposlena dramaturginja, ki je koordinatorka za celoten vzgojno-izobraževalni program. Amaterski oder je za gledališče in mesto samo velikega pomena. Iz njega je izšlo že veliko profesionalnih igralcev in dramaturgov, predvsem pa je to najboljši način za vzgajanje mladega občinstva. K sodelovanju pri dejavnosti Amaterskega odra vabimo tudi za to zainteresirane igralce iz ansambla, da tako delijo svoje znanje, sami pa pridobivajo še drugačne izkušnje.

K vzgojno izobraževalnemu programu sodijo tudi abonmaji Goriškega vrtiljaka, Mali in Veliki polček v Novi Gorici, abonma v Desklah in Kanalu ter abonma Šempetru pri Gorici. V abonmajskem programu se otrokom predstavijo predstave različnih žanrov iz vse Slovenije. Za organiziran ogled predstav skupin vrtčevskih in osnovnošolskih otrok želi po zgledu občine Šempeter-Vrtojba izraziti večjo finančno podporo tudi Mestna občina Nova Gorica.

Velik izziv predstavlja novo definiranje sodelovanja s **srednjimi in poklicnimi** šolami, saj se dobro utečena praksa organiziranih ogledov v času pouka spreminja in moramo zato najti nove oblike, kako v gledališče pripeljati mlajšo publiko. Po testni obliki akcije »Face Teater« načrtujemo razpis posebnih abonmajev za srednješolce in študente po principu abonmaja konto.

Še naprej bomo organizirali ogled gledališča in tudi delavnice za otroke, ki jih vodijo igralci in dramaturgi, še bolj pa bi promovirala obiske in pogovore z igralci po šolah, kar bi prispevalo k njihovi prepoznavnosti in s tem k večji priljubljenosti in privlačnosti gledališča za mlade.

Glede na to, da v Novi Gorici deluje prva **gledališka gimnazija** v Sloveniji, bi morale postati sodelovanje z njo še močnejše in bolj konkretno. Predvsem bi morali okrepiti obisk predstav, saj bi morali dijaki (poleg tega, da jih vozijo tudi v Ljubljano na ogled drugih predstav) obvezno videti vse redne in gostujoče predstave v SNG Nova Gorica. Gledališče mora seveda poskrbeti, da je izbor čim bolj raznolik in za dijake zanimiv. Ob smiselnem in vztrajnem sodelovanju z učitelji, ki o tem odločajo, lahko gledališče s svojimi izkušnjami in

strokovnostjo bogato pripomore k boljši izobrazbi dijakov in si tako zagotovi razgledano in zahtevnejše občinstvo.

Univerzi v Novi Gorici se je pred tremi leti priključila **Visoka šola za umetnost**, ki je kot zasebna umetniška šola nastala v Ljubljani (nekdanji Famul Stuart), zdaj pa deluje v novogoriškem prostoru in ima prostore v italijanski Gorici. Tam se izobražujejo študentje digitalnih medijev: filma, videa, fotografije, animacije ... Tu vidimo še ogromno možnosti za sodelovanje. Radi bi okrepili obiske študentov v gledališču na vseh ravneh: ne zgolj pri predstavah, kjer je še veliko rezerv, ampak tudi v izobraževalne namene. Skupaj z učitelji in s pomočjo strokovno usposobljene tehnike, bi se seznanili z vsemi tehničnimi elementi v teatru, ki jim lahko pomagajo pri njihovem delu: luč, video, ton, scenografija ... Prav tako si lahko vzajemno pomagamo pri izdelavi študentskih filmov; na tem področju sem že pred časom uvedla sodelovanje posebno dobrih in motiviranih študentov, ki režirajo in snemajo svoje filme, z igralci iz gledališča. To sodelovanje se kaže kot zelo dobro, saj so zadovoljni oboji, posledično pa imata od tega korist obe instituciji. Prepoznavnost igralcev in študentov se tako bistveno poveča, študentje imajo priložnost delati s profesionalci in si tako pridobiti neprimerljivo boljše izkušnje in znanja, igralci pa imajo možnost igrati pred filmsko kamero, za kar so večinoma prikrajšani, saj, kot vemo, slovenska filmska produkcija ni velika in imajo zato igralci bolj malo možnosti, da si pridobijo izkušnje na področju filmske igre. Gledališče bi lahko redno sodelovalo pri projekcijah in predstavitvi filmov šolske produkcije, v mali dvorani bi tako ob koncu vsakega semestra prirejali filmske večere. Tako se sodelovanje igralcev in gledališča ne bi ustavilo zgolj pri snemanju, ampak bi trajalo do logičnega konca, to je do prikaza skupne produkcije širšemu občinstvu.

4 POSLOVNO UPRAVLJANJE

Prednostna naloga v petletnem mandatu bo **ohranitev in izboljšanje poslovnega ugleda SNGNG** ter zagotavljanje tekoče likvidnosti, kar bo prineslo tudi dvig umetniške kakovosti, boljše kadrovske zasedenost oziroma razporeditev in omogočalo kakovostno umetniško delovanje.

Ugled hiše merimo tudi po tem, kako je zavod navzoč v strokovni in širši javnosti. Pomemben je odnos s sponzorji, donatorji, javnimi financerji, gospodarstvom, turizmom in izobraževanjem.

V zaostrenih razmerah financiranja iz javnih sredstev bo potrebno v strateškem obdobju 2016-2020 najti nove poti sofinanciranja programov iz nejavnih prihodkov oziroma tržne dejavnosti. Financiranje iz državnega proračuna se zmanjšuje že nekaj let in napovedi za leti 2016 in 2017 kažejo nadaljnje krčenje sredstev za programe javnih institucij. Čeprav ostaja financiranje iz lokalnega proračuna relativno stabilno, pa bo za izpolnjevanje ciljev iz strateškega načrta potrebno pridobivanje dodatnih sredstev predvsem iz naslova prihodkov izvajanja javne službe (vstopnice, programi) in nejavnih prihodkov (sponzorska in donatorska sredstva, sredstva iz naslova evropskih razpisov in mednarodnega sodelovanja).

Za pomoč pri poslovnem upravljanju si bomo prizadevali za zaposlitev **pomočnika direktorja za vodenje finančnih, pravnih in splošnih zadev**, ki bo direktorju predlagal odločitve, pripravljaj mnenja in predloge, ki se nanašajo na njegovo delovno področje; predlog letnega programa dela in predlog poročila o delu zavoda s svojega delovnega področja; dajal mnenje direktorju v zvezi s poslovanjem gledališča, izvrševal sklepe in odločitve direktorja in sveta, sprejete v skladu z njunimi pristojnostmi, ter opravljal druge naloge v skladu s splošnimi akti gledališča ter navodili direktorja.

K poslovnemu upravljanju sodi tudi **sodelovanje z obema svetoma**, torej s svetom zavoda in strokovnim svetom. **Svet zavoda** je pri sprejemanju najpomembnejših odločitev v javnem zavodu izjemno pomemben sogovornik. Svet nima samo pristojnosti, temveč tudi odgovornosti, zato je nujno, da je čim boljše seznanjen z vsemi pomembnejšimi odločitvami direktorja in da o teh odločitvah poda svoje mnenje. **Strokovni svet** je posvetovalno telo za zadeve s strokovnega in umetniškega vodenja. Čeprav strokovni svet nima vzvodov za neposredno vplivanje na odločitve, je to, da umetniški vodja nenehno sodeluje z njim in ga seznanja z delom, temelj za uspešno umetniško politiko javnega zavoda.

4.1 Kadrovsko načrtovanje

SNG Nova Gorica je razdeljeno na **umetniški, tehnični in splošni sektor**. Znotraj njih je treba zagotoviti ustrezno razmerje, ki bo optimalno za nemoteno delovanje osnovne dejavnosti: to je umetniško ustvarjanje, čemur mora biti prilagojen celoten ustroj gledališke hiše.

Večjo učinkovitost zaposlenih je moč dosegati z ustrezno motivacijo, primernimi prerazporeditvami in zaposlovanjem za določen čas oziroma projektnim zaposlovanjem. Motivacija zaposlenih je še posebej pomembna pri sodelovanju vodstva z zaposlenimi, kar je v finančno težavnih časih, ko so denarne oblike motivacije tako rekoč ukinjene, še toliko bolj pomembno.

V SNG Nova Gorica je trenutno 74 zaposlenih, od tega 21 v igralskem ansamblu (eno igralsko mesto je trenutno nezasedeno). Tako velik kolektiv potrebuje natančno **organizacijo dela** in **sistemizacijo delovnih mest**, ki jo je treba temeljito preveriti, premisliti in po potrebi prenoviti tako, da bo omogočala sodobne oblike zaposlovanja, ki jih veljavna zakonodaja že zdaj dopušča. S tem bomo omogočili racionalno in učinkovito organizacijo dela.

Zato je treba razmišljati o **različnih oblikah zaposlovanja**. Nov, mlad umetniški kader je na primer mogoče zaposlovati za **določen čas**, predvsem v obliki, ki jo omogoča drugi odstavek 46. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, torej za čas trajanja mandata ravnatelja, to je pet let. Vsi na novo zaposleni umetniki so tako vezani na mandat in se morajo po koncu tega obdobja ponovno dokazati. S tem se dolgoročno lahko izrazito dvigne umetniška vrednost ansambla, ker se morajo posamezniki nenehno dokazovati in šele čez čas potencialno pridobiti redno zaposlitev. Igralce, ki se v mandatnem obdobju izkažejo s svojim delom in kakovostjo, pa je kasneje gotovo treba zaposliti za nedoločen čas in jim tako zagotoviti socialno varnost, gledališče pa na ta način pridobi nadarjene igralce. V zvezi s tem je seveda treba opraviti poglobljeno analizo stanja in preveriti razmerje med že stalno zaposlenimi in mladimi, ki prihajajo. Zaradi upokojitev se je v letih 2014 in 2015 sprostilo šest delovnih mest v igralskem ansamblu, kar pomeni, da se je ansambel pomladil že skoraj za tretjino članov.

Največji premislek o **kadrovskih razporeditvah je potreben v upravi**. Trenutno se z ekipo, ki deluje sedaj in je kadrovske podhranjena, ne da izpeljati prijave na domače in evropske razpise in še marsičesa. Delno bi to področje lahko pokrival poslovni pomočnik direktorja ali še vsaj en strokovni sodelavec, ki bi skrbel za promocijo, posebne projekte in mednarodna sodelovanja. Skrbeti bi moral tudi za načrtovani festival, za katerega bi, s pomočjo hišnih dramaturgov, izoblikoval koncept, program in organizacijo. Reorganizirati bi bilo potrebno tudi **službo za marketing** oziroma poiskati možnosti za to delo znotraj kapacitet zaposlenih. V **tehničnem sektorju** bi morali spričo povečane produkcije na dveh prizoriščih primerljivo z ureditvijo v podobnih slovenskih gledališčih preoblikovati delovno mesto vodje vzdrževanja v **pomočnika tehničnega vodje**.

Za vse to je treba poiskati **nove možnosti in oblike zaposlovanja**, zato bo ena ključnih nalog skrb za **čim boljše črpanje sredstev iz skladov EU**. Poleg možnosti na področju financiranja EU na podlagi mednarodnih kulturnih projektov v obdobju nove finančne perspektive 2014–2020 nameravamo večja prizadevanja vložiti v pridobivanje sredstev iz Evropskega socialnega sklada, pri čemer je bilo SNG Nova Gorica v preteklem obdobju neuspešno. **Projekt Nove karijerne perspektive II** (NKP II) v okviru Evropskega socialnega sklada so zelo pomembne, saj bomo le tako lahko zagotovili nove zaposlitve mladih umetnikov in tehničnega kadra v prihodnjem petletnem obdobju. Projekt NKP II, ki bo predvidoma razpisan jeseni, bo ena od prednostnih nalog novega direktorja SNG Nova

Gorica, če hoče zagotoviti kontinuiteto zaposlitev mladih sodelavcev in razbremeniti delež sredstev, ki jih javni zavod pridobiva za plače iz državnega proračuna.

Še naprej bi si pomagali tudi s programom iz naslova **javnih del**, po katerem je SNG Nova Gorica uspešno zaposlovalo v letu 2014. Tako zaposleni izdatno pripomorejo k delu predvsem v arhivu, ki je po upokojitvi arhivarke ostal brez stalnega nadzora, za to delo pa je zadolžena ena od dramaturginj.

Veliko si pomagamo tudi z zaposlovanjem preko študentskega servisa, kjer pridobivamo mlade tako za hostesno službo kot druga dela, povezana z gledališko produkcijo, in kjer smo na novo vključili predvsem člane Amaterskega mladinskega odra, ki s svojim gledališkim znanjem in zavzetostjo pomagajo pri različnih delih (garderoberke, odrski delavci, lučni in tonski tehniki ...).

4.2 Trženje in prepoznavnost

SNG Nova Gorica pridobiva sredstva za opravljanje svoje dejavnosti:

- iz državnega proračuna,
- iz proračuna lokalnih skupnosti,
- z vstopninami,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- z donacijami, darili in iz drugih zakonitih virov.

Trženje

Gledališče ima **abonmajski sistem**, ki je zanj najprimernejši, saj je cenovno najugodnejši, poleg tega pa na ta način občinstvo spodbuja k obisku in veže nase za vse leto. Problematična je cena vstopnic v prosti prodaji, ki je za današnje razmere zelo visoka. Zato je pridobivanje obiskovalcev za predstave izven abonmaja izjemno težko. Nova Gorica je univerzitetno mesto, študentje so sicer upravičeni do nižjih cen, vendar so večji problem mladi ali srednja generacija, ki bodisi nimajo služb ali gre za prekarne delavce – prav ti so najštevilčnejši potencialni obiskovalci, ki pa si vstopnic po tej ceni ne morejo privoščiti. Po drugi strani so ljudje, ki so razmeroma premožni in s plačilom nimajo težav, večinoma povabljeni na premiere in dobijo vstopnice zastonj, tako da nikoli ničesar ne prispevajo. Tega sistema seveda ne moremo spremeniti čez noč, vendar bi se temu vprašanju zagotovo morali posvetiti in poskusiti najti boljše rešitev za vse: gledalce in gledališko blagajno. Obiskovalci premier so vabljeni, da s prostovoljnimi prispevki omogočijo obisk gledališča ranljivim skupinam, lahko pa bi prispevali tudi na druge načine, bodisi z donacijami in darili iz drugih zakonitih virov, bodisi s ponujanjem naših storitev v svoje tržne namene, s sponzorstvom, ponujanjem predstav za poslovne partnerje in podobno.

Seveda morajo biti vse vsebine v skladu s politiko in poslanstvom gledališča; oddajanja dvoran za prireditve slabše kakovosti, strankarske shode, zabave in podobno ne podpiramo, saj menimo, da se da do ljudi priti tudi s kakovostno komercialno vsebino, ki še sodi v gledališče nacionalnega pomena.

Prepoznavnost

Prepoznavnost gledališča, ljudi in vsebin, ki ga naseljujejo, je ena od njegovih prednostnih nalog. Velika težava, s katero se soočajo vsa gledališča in druge ustanove zunaj osrednje Slovenije oziroma Ljubljane, je, da so daleč od državnih in drugih medijev.

Pozornost medijev je izjemno majhna in jo je težko zagotoviti, zato se je treba najprej čim bolj nasloniti na lokalne medije, hkrati pa s premišljenim pristopom in zanimivimi vsebinami doseči dolgotrajno in strateško naravnano sodelovanje z novinarji s tega področja in tako poskusiti na vsak način priti do svojega dela pozornosti vsaj na Radiu in televiziji Slovenija, saj sta to nacionalna medija.

Tudi na lokalni ravni je treba glede tega storiti še ogromno: v mestu mora biti **gledališče nenehno navzoče**, prav tako njegovi sodelavci, zlasti igralci. Danes žal le malokdo prepozna igralca na ulici, kar je v tako majhnem mestu izraz izrazitega pomanjkanja »reklame«. Za to bi morali ustrezno poskrbeti, čeprav ne za vsako ceno: preko medijev, večje vpetosti igralcev v druge dejavnosti v mestu, z nastopi, intervjuji, delavnicami, plakati ... Ko bodo **igralci**, ki so **nosilci javne podobe gledališča**, bolj prepoznavni, bo obisk narastel, saj je v mestu s tako veliko mlade populacije (univerza, umetniška gimnazija, druge srednje šole ...) to zagotovo eden najpomembnejših dejavnikov pri odločanju za ogled predstav.

Pomemben napredek želimo doseči tudi pri pridobivanju novega občinstva. Namerno poudarjamo novo in ne mlado občinstvo, saj je, ne glede na to, da je pridobivanje mlajšega občinstva pri obisku dogodkov s področja uprizoritvenih umetnosti ena od prioritet našega gledališča, naš cilj doseči tudi občinstvo, ki trenutno v SNG Nova Gorica ne zahaja, pa ni mlado. Nove obiskovalce želimo doseči predvsem z ustrezno promocijo dejavnosti in programa javnega zavoda in s primernim in kakovostno vsečnim programom. Seveda ne nameravamo zanemarjati mladih obiskovalcev, ki pa jih bomo, kot že rečeno, poskusili pridobiti z novimi stiki s srednjimi in delno osnovnimi šolami in tesnejšimi stiki z že obstoječimi izobraževalnimi institucijami.

4.3 Tehnična opremljenost

Čeprav je stavba SNG Nova Gorica razmeroma mlada in naj bi bila posledično sodobno opremljena, zaradi nenehnega pomanjkanja sredstev precej zaostaja za razvojem sodobne tehnologije. Okrnjenost lučnega parka, pomanjkanje video in računalniške opreme itd. otežuje večje in zahtevnejše multimedialne projekte, zato se mora tehnično osebje zatekati k nenehni improvizaciji, ki ne more biti vedno uspešna. Kljub za tovrstne investicije neugodnim finančnim razmeram si bomo prizadevali za postopno pridobivanje boljše opreme, vsekakor tudi s poskusi pridobivanja sponzorjev in sponzorskih sredstev.

4.4 Prostorska problematika

SNG Nova Gorica je lastnik ene **najmlajših gledaliških stavb** v Sloveniji, stare komaj dvajset let, ki je zaenkrat dobro vzdrževana in funkcionalna. **Problematično je lastništvo dela stavbe** (del rotunde). Ta pripada občini, ki oddaja prostore v najem trgovinam in kavarni po

svoji presoji. Prav te vsebine so večkrat v nasprotju z vsebino gledališke hiše in vanjo večinoma ne sodijo. Predvsem je problematičen kavarniški del, v katerem se menjavajo najemniki, ki včasih nimajo posluha za to, v kakšni hiši je lokal, gledališče pa nanje nima vpliva, saj ni lastnik prostorov in o njih ne more odločati. Posledično je del rotunde z wc-ji, ki ni v lasti gledališča in do koder imajo dostop kavarniški gostje, slabo vzdrževan in pod vsako kritiko. S to problematiko se je spopadal že dosedanji direktor, njegova prizadevanja pa smo vsekakor nadaljevali, tako da pogajanja z lastnikom že tečejo. Upamo, da bomo uspešni najprej pri obnovi lokala, ki naj bi postal ugledna gledališka kavarna, kasneje pa s trajno rešitvijo, to je z odkupom tega dela stavbe.

Vsekakor nameravam že takoj izkoristiti **prostorske možnosti rotunde in avle gledališča** za razstave in instalacije – doslej ni bil izoblikovan koncept te spremljevalne dejavnosti, smiselno bi ga bilo po eni strani navezovati na tematiko gledališča in aktualnih predstav, na drugi pa ponuditi v uporabo za likovno in multimedialno umetnost.

Dobro, kakovostno in racionalno je treba poskrbeti za stanovanja, ki so v lasti ali v najemu gledališča. **Ustrezno urejena in vzdrževana stanovanja** so predpogoj za zadovoljstvo in dobro delovanje sodelavcev gledališča, ki prihajajo ustvarjat v Novo Gorico.

V prvotnih načrtih je bil med stavbo gledališča in knjižnico predviden odprt prostor za prireditve, **amfiteater za zunanje dogodke**. V sedanji finančni situaciji se sicer gotovo še dolgo ne bomo lotili njegove izgradnje, vendar bi bilo nedvomno nujno preučiti vse možnosti za to in se skupaj z občino počasi približevati tudi temu cilju, saj bi ta prostor lahko obogatil dogajanje v novogoriški občini. Poleg gledaliških predstav bi se tu lahko odvijali še drugi dogodki, na primer letni kino, koncerti ... Lokacija je malodane idealna, saj je daleč od stanovanjskih enot in dogajanje ne bi motilo stanovalcev, kar je sicer pri vseh poletnih dogodkih v Novi Gorici, tako kot v drugih mestih največji problem.

SNG Nova Gorica si že zdaj prizadeva, da bi poleti čim več **predstav** odigrali **na prostem**, vendar bi bilo še bolj smiselno in koristno, če bi se te lahko odvijale v bližini gledališča, kjer je na voljo vsa domača infrastruktura, s tem pa bi poskrbeli za dodatno promocijo, saj se gledališka hiša na ta način odpre in poseže v zunanji prostor okolice, s tem pa privabi tudi ljudi, ki vanjo nikoli ne vstopijo.

5 ZAKLJUČEK

Stavba Slovenskega narodnega gledališča je ena največjih in najeminentnejših gradenj v mestu, arhitekturna mojstrovina in največji podvig Prešernovega nagrajenca Vojteha Ravnikarja. Simbolno stoji sredi mesta, ob travniku in zgradbi mestne občine. Ne glede na to, iz katere smeri se človek pripelje v mesto, ne more mimo njene imponantne monumentalnosti.

V obdobju, ki je pred nami, želimo, da bi tudi vsebina te hiše postala tako monumentalna in simbolična, kot je stavba, v kateri domuje. Dvig ravni gledališča na nivo izjemnega je najpomembnejše poslanstvo, saj trdno verjamemo v moč »gledališke norosti«, ki lahko izboljša svet okoli nas, ne le za zveste spremljevalce gledališča, ampak celo za tiste, ki vanj nikoli ne vstopijo.